

V prostoru křižovatky a místní cesty vedoucí od ulice Žerotínova ke kapličky sv. Prokopa se nachází sídlištní areál datovaný také do období kultury s lineární keramikou a zkoumaný v letech 2015 a 2021 (Lafková 2016; Vránová 2022). Od sídlištního areálu zachyceného v roce 2022 se tato lokalita nachází cca 600 m jižním směrem. Je otázkou zda se jedná o dvě rozdílné lokality či více fází jednoho neolitického sídliště. Tuto otázku snad pomůže vyřešit porovnání materiálů z obou lokalit, které bude možné po aktuálně probíhající laboratorní zpracování souboru nalezeného v roce 2022.

Literatura

Lafková, H. 2016: Postřelmov (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 57(1), 173.

Vránová, V. 2022: Postřelmov (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 63(1), 142.

Summary

A total of 36 settlement features (holes and post holes) and remains of three cultural layers from the period of the Linear Pottery culture were investigated during a rescue excavation carried out in 'U Kapličky' field (Postřelmov cadastral area, Šumperk District). A large assemblage of the chipped stone industry and a representative collection of pottery were found in the features' fills, in the cultural layers, and during the surface surveys conducted around the site.

Vendula Vránová

Rešice (k. ú. Kordula, okr. Znojmo)

„Na Jitrech“.

Kultura s moravskou malovanou keramikou (neolit). Sídliště, ojedinělý artefakt. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezce: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.0583625N, 16.1532658E

V roce 2022 byl předán k analýze nález drobného vltavínu se stopami po štípaní, který objevil při povrchovém sběru M. Bis na známé polykulturní neolitické lokalitě na katastru obce Rešice, v trati „Na Jitrech“ (Vokáč 2001; 2003; Kazdová 2004), rozprostírající se na jihovýchodně ukloněném svahu cca 1,2 km od obce. Z výše uvedených důvodů je proto možné uvažovat o artificialitě odštípnutí a předmět klasifikovat jako jádro, které bylo zhotoveno ze středně velkého vltavínu (dochované rozměry 23 × 25,5 × 21 mm, hmotnost 13,2 g) s valounovým, silně skulptovaným povrchem. Nutno dodat, že v podloží lokality se nacházejí vltavínonosné štěrky, díky čemuž se lze domnívat, že surovina jádra je s největší pravděpodobností místního původu. Přestože podstava jádra může působit kvůli odrcení hrany a nepřilíhnutí vhodnému úhlu s těžní plochou poněkud neprůkazně, artificialitu potvrzuje série několika mikroústěpových až mikročepelových negativů (obr. 35). Jádro bylo koncipováno jako jednoduše podstanové, přičemž větší část jeho zad zůstala nepreparována a tvoří jej původní valounový povrch vltavínu. Jeden z boků jádra (nalevo od těžní plochy) pokrývá velký negativ (nelze vyloučit, že jde o mladší poškození), který sejmul i předchozí stopy paralelní těžby. Vltavíny se k výrobě štípané kamenné industrie využívaly v průběhu neolitu spíše výjimečně a z chronologického hlediska se váží zejména na období kultury s moravskou malovanou keramikou (cf. Kovárník 1992a; 1992b; Vokáč 1999). Stejně tak tomu bude pravděpodobně i v případě nového nálezce

z Rešic, jelikož lokalita v trati „Na Jitrech“ je známá (vyjma dokladů aktivit z období kultury s lineární keramikou fáze II, III, a kultury s vypíchanou keramikou fáze III) především bohatým osídlením ze staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou, fáze Ia (Vokáč 2003, 214). Charakteristická jsou pak zejména drobná jádra, která známe například z nedalekých Dukovan, Mohelna, nebo Rouchovan (Vokáč 1999). Další formy produktů v podobě úštěpů či lehce retušovaných kusů suroviny (připomínající škrabadla) mohou být z hlediska artificiality v řadě případů nepřesvědčivé. Jádro z Rešic tak nově doplňuje soubor doposud známých spolehlivě štípaných moldavitů z Moravy a potvrzuje pravidlo jejich vazby převážně na sídliště situovaná na místech přirozeného výskytu vltavínů.

Literatura

Kazdová, E. 2004: Osídlení lidem s keramikou vypíchanou na Znojemsku. In: E. Kazdová, Z. Měřínský, K. Šabatová (eds.): *K počtě Vladimíru Podborskému. Přátelé a žáci k sedmdesátým narozeninám*. Brno: Ústav archeologie a muzeologie FF Masarykovy univerzity, 55–70.

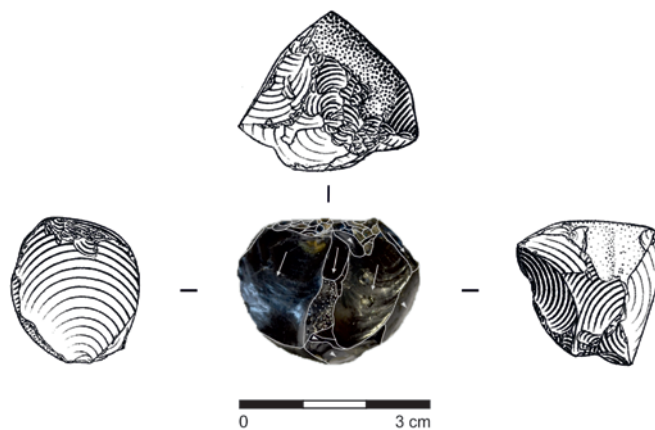
Kovárník, J. 1992a: Kinds of Rock Suitable for Chipping Found in Southwest Moravia. In: *Lithic Raw Materials in Prehistory and Middle Ages of Czechoslovakia*. Scripta Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis 22. Brno: Masarykova univerzita, 17–28.

Kovárník, J. 1992b: Pravěké vltavínové nástroje z jižní a jihozápadní Moravy. *Přírodovědný sborník Západomoravského muzea v Třebíči* 18, 174–184.

Vokáč, M. 1999: Archeologické nálezy vltavínů na Moravě. *Západní Morava* III, 131–145.

Vokáč, M. 2001: Pravěké sídliště u Korduly, obec Rešice (okres Znojmo). *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* M 6, 51–61.

Vokáč, M. 2003: *Suroviny kamenné štípané industrie v pravěké jihozápadní Moravy*. Rkp. diplomové práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie. Uloženo: Ústav archeologie a muzeologie FF MU.

Obr. 35. Rešice. Vltavínové jádro. Foto J. Bartík, kresba J. Brenner.

Fig. 35. Rešice. Moldavite core. Photo by J. Bartík, drawing by J. Brenner.

Summary

A small moldavite core discovered during a surface survey at the multi-period site in 'Na Jitrech' field in Rešice (Kordula cadastral area, Znojmo District) was handed over for analysis in 2022. A single-platform core was made of medium-sized moldavite, and its back has a cobble, strongly sculptured surface. Although

the core platform may appear somewhat unconvincing due to the abrasion of the edge and the not-so-suitable angle with the working surface, the artefactual nature is clearly confirmed by a series of several micro-flake to micro-blade negatives (Fig. 35). The artefact is most likely related to the intensive occupation of the site during the period of the Moravian Painted Ware culture, phase Ia (cf. Vokáč 2001; 2003; Kazdová 2004).

Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, Marek Bis

Sivice (okr. Brno-venkov)

Ul. Nová; „Pod Kostelem“, parc. č. 789/1.

Kultura s lineární keramikou. Sídliště. Náhodný zásah/nález.

Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.2045439N, 16.7878364E

Během výstavby rodinného domu na parcele č. 789/1 bylo během hloubení základů zachyceno devět archeologických objektů, z nichž tři náležely období staršího neolitu (obr. 36). Záchranné archeologické výzkumy z předchozích let (2015–2016) potvrzují spolu s aktuálním, že v inkriminované poloze se nacházejí pozůstatky rozlehlého sídliště kultury s lineární keramikou, které se patrně přimyká k nedalekému toku Pozořického potoka (Geislerová, Parma eds. 2018, 288–289). Vzhledem k významnějšímu hloubkovému dosahu historické orby jsou zde však dochovány patrně jen hlubší objekty typu stavebních jam, které by mohly indikovat polohu původních nadzemních staveb v podobě dlouhých domů.

Literatura

Geislerová, K., Parma, D. (eds.) 2018: *Výzkumy – Ausgrabungen 2011–2016*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Summary

Nine archaeological features, three of which date to the Early Neolithic period (Fig. 36), were discovered during a family house construction in 'Pod Kostelem' field (Sivice cadastral area, Brno-Country District). Rescue archaeological excavations

Obr. 36. Sivice. Objekt kultury s lineární keramikou. Foto P. Kos.

Fig. 36. Sivice. Feature of the Linear Pottery culture. Photo P. Kos.

previously conducted in this area (cf. Geislerová, Parma eds. 2018, 288–289) confirm, together with recent findings, the existence of the vast Linear Pottery settlement, which was most probably related to the nearby Pozořice Stream.

Petr Kos

Snovídky (okr. Vyškov) „V Hlubíně“.

Lengyelská kultura. Výšinné sídliště, příkopové ohrazení. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1377203N, 17.0993806E

V roce 2022 pokračoval systematický výzkum lengyelského osídlení v prostoru Ždánického lesa (cf. Čížmář et al. 2021; Urban, Bartík 2022). Největší pozornost byla věnována výšinné ohrazené lokalitě na katastru obce Snovídky, v trati „V Hlubíně“, situované na ploše návrší, které je od jihozápadu až po severovýchod vymezeno prudkými svahy. Nadmořská výška ohrazené plochy (o rozloze 7 ha) se pohybuje mezi 315–345 m. Kromě průběžné fotografické dokumentace reliktní fortifikace a povrchových sběrů zde proběhl také menší sondážní řez částí ohrazení v jeho severovýchodní části (obr. 37), kde jsou jeho pozůstatky nejlépe viditelné v terénu. Využito bylo průběhu lesní cesty, která ohrazení v tomto místě protíná. Podařilo se začistit a zdokumentovat jeden z jejích profilů a z báze relativně mělkého vnitřního příkopu získat vzorky na radiokarbonové datování. Na leteckých snímcích zemského povrchu byly nově identifikovány na jižním okraji lokality porostové příznaky ohrazení v podobě dvou paralelních příkopů (obr. 38). Díky leteckým snímkům tak lze nyní dobře identifikovat dříve ne zcela jasný průběh jižní části ohrazení. V návaznosti na toto zjištění byla na tomto místě, nacházejícím se již na poli mimo zalesněnou část lokality, provedena geofyzikální prospekce, která potvrdila v tomto prostoru existenci dvou příkopů a také predikovala výskyt dalších zahloubených objektů uvnitř ohrazení. Archeologický materiál získaný povrchovými sběry a sondážním výzkumem dovoluje datovat zdejší lidské aktivity do mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou.

Obr. 37. Snovídky. Pohled na sondážní řez opevněním v severovýchodní části lokality. Foto J. Bartík.

Fig. 37. Snovídky. View of the fortification section in the northeastern part of the site. Photo by J. Bartík.